

Mnichovohradištský spolek genealogů
IČ: 08852090, ID datové schránky: mnsj9qa
Sídlo: S. K. Neumanna 908, 295 01 Mnichovo Hradiště
www.rodokmenymh.cz, tel.: 724 700 656

Příjmení Rejnart

Autor: Jan Motyčka

Datum verze: 2. dubna 2024

Poznámka úvodem:

Jedná se o jeden z pilotních textů o příjmeních na Mnichovohradištsku, který bude doplňován a vylepšován. V budoucnu by měl být součástí tištěného sborníku o místních příjmeních.

Autory příspěvků nejsou profesionální historici, ale pouze nadšenci věnující se bádání ve volném čase. Proto se omlouváme za případné nepřesnosti. Po konzultacích s odborníky se je snažíme doladit.

Veškeré věcné i formální připomínky zasílejte editorovi sborníku Petru Novákovi, petr-novak@post.cz.

Na této adrese uvítáme i kontakt ze strany zájemců, kteří by chtěli přispět do sborníku články o dalších příjmeních v našem okolí, případně se stát členy našeho spolku. Veškeré podrobnosti o něm najdete na www.rodokmenymh.cz.

Děkujeme za další příspěvky i doplnění a zpětnou vazbu k příspěvkům dosavadním. Přispějme společně k zachování paměti rodů našeho regionu!

V případě použití údajů z tohoto článku při publikační činnosti, ve studentské práci apod. prosíme o uvedení citace.

Původ příjmení

Teorii o původu příjmení Rejnart není příliš. Podle několika rodových pověstí přišla rodina z Francie. Je pozoruhodné, že rodové pověsti stejného charakteru se vyskytují ve velmi vzdálených rodových liniích se společným předkem například až v 17. století, v některých rodových liniích se dokonce traduje, že rodina přišla do Čech při napoleonských válkách, což bylo vyvráceno. Ač se jedná o pozoruhodné informace, nelze je považovat za fakta a je třeba držet se informací z archivních pramenů. Příjmení Rejnart vzniklo ze starogermánských slov *ragin* (rada, rádce) a *harti* (silný, statečný, nebo srdce), ze stejného základu vzniklo i křestní jméno Reinhard. Charakteristiku potvrzuje i vlámská báseň z 12. století jménem *Ysegrimus*, kde je hlavní postavou statečný a lstivý lišák *Reinardus vulpes*. Z toho lze usoudit, že prapředek rodu byl možná Rejnartem pojmenován díky zrzavým vlasům jako liška, případně díky povaze. Prostřednictvím etymologie a lokací nejčastějšího výskytu příjmení lze konstatovat, že se pravděpodobně nejedná o původně český rod. V podobách *Reinart*, *Reynart*, *Reinaert* či *Reynaert* se příjmení vyskytuje v dnešní Belgii a Nizozemsku již ve třetí čtvrtině 15. století. Na jihu dnešní Francie, tehdy v Aragonském království, se příjmení vyskytuje hojně již od první poloviny 15. století.

Reinardus vulpes, středověké vyobrazení

První historicky doložení nositelé příjmení

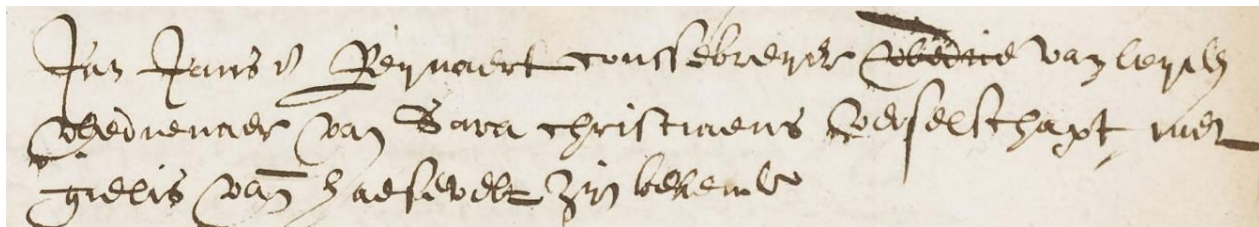
Dle současných poznatků autora ve spolupráci s několika zahraničními genealogy, zejména z Francie, Belgie a Nizozemska, je prvním historicky doloženým nositelem příjmení Guillem Reynart, o kterém zejména francouzští badatelé hovoří jako o prapředku všech Rejnartů. Guillem se narodil okolo roku 1370, žil ve vesnici Baixas, která se nachází v dnešním departmentu Pyrénées-Orientales na jihu Francie, asi 40 kilometrů od hranic s dnešním Španělskem. Oblast, která je patrně pravlastí Rejnartů, byla od 11. století součástí Aragonského království, od roku 1659 součástí Francie, nicméně před Aragonským královstvím vládl ve zmíněné oblasti přistěhovaný germánský kmen Gótů. To je patrně i důvodem, proč se v oblasti vyskytuje mnoho příjmení germánského původu, mezi které patří příjmení Rejnart. Od 15. století se ve vesnici Baixas a blízkém okolí vyskytuje velmi vysoký počet nositelů příjmení. Příslušníci rodu se tou dobou začínají stěhovat i do vzdálenějších oblastí. Například ve městě Leiden v dnešním Nizozemsku žil roku 1486 již osmdesátiletý Jan Reynaert. V 16. století se příjmení stává četným nejen v Nizozemsku, ale i v Belgii. V Německu se příjmení začíná vyskytovat o něco později, v podobě Reinhart či Regnhart, a to převážně v hornoněmeckých oblastech.

Baixas, domov prvního historicky doloženého Rejnarta

Náhrobek biskupa Jana Reynarta v klášteře Lo v Belgii (1588, Menen- 1644, Lo)

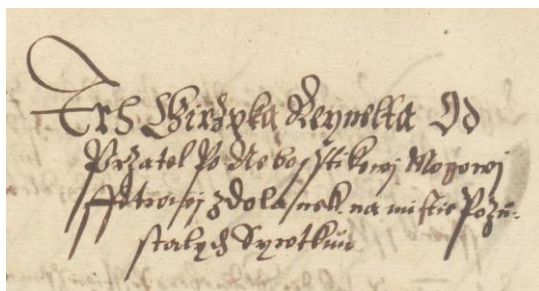

Matriční zápis o narození Jana, syna Jana Reynaerta. Rok 1616, Leiden, Nizozemsko

Rejnartovi v Čechách

Opěrnými informačními body pro pátrání v 16. a 17. století byly zejména pozemkové knihy, kde jsou kromě prepisů nemovitostí nastíněny i příbuzenské poměry daných osob. Další cenné zdroje byly urbáře z roku 1629 a 1669 pro panství Mnichovo Hradiště. Informace o rodě se nachází i v mladoboleslavských matričních knihách, které jsou psány od roku 1616.

První historicky doložený nositel příjmení na území dnešních Čech a zároveň prapředek všech členů rodu Rejnart v Čechách byl dle současných poznatků Jiří Rejnart. O jeho životě je známo dle pozemkových knih to, že roku 1592 koupil statek v Dolánkách u Bakova nad Jizerou, roku 1606 ho prodal a koupil dům na Malé Bělé za 444 kop grošů míšeňských. Dle urbáře žil v roce 1629 v Bakově nad Jizerou. Roku 1645 byl uveden již jako zemřelý. Jiří Rejnart se narodil okolo roku 1565 a dle současných poznatků byl ve své generaci jediným nositelem tohoto příjmení v Čechách. Za předpokladu, že rod přišel přes neznámý region západní Evropy z jihu Francie, by se dalo předpokládat, že do Čech mohl přijít právě Jiří či jeho rodiče.

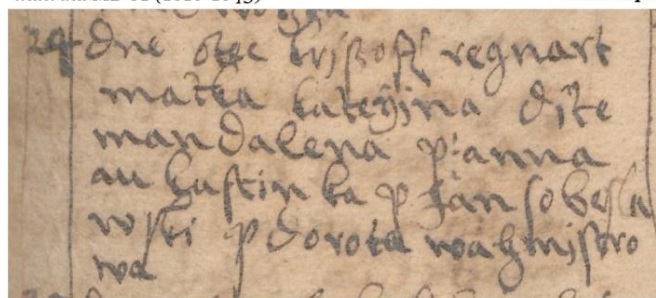

Ukázka ze zápisu v pozemkové knize o koupi domu v Dolánkách v roce 1592 Jiřím Rejnartem. Nejstarší známá zmínka o příjmení i celém rodě v Čechách

Jiří Rejnart měl pět dětí, které se dožily dospělosti. Dcera Dorota Justýna, provdaná Ovčáková, žila ve Studénce. Synové Jiřího byli Bartoloměj, narozený okolo roku 1590, který roku 1610 koupil dům na Bradleci a roku 1629 jej prodal, Matouš, narozený okolo roku 1600, který roku 1625 koupil od svého otce dům na Malé Bělé a v roce 1629 byl uveden v urbáři, a Jakub, narozený okolo roku 1620, který roku 1645 koupil dům v Bakově nad Jizerou a v roce 1652 další. Roku 1654 je zmíněn v berní rule v Bakově nad Jizerou jakožto švec, v roce 1669 byl uveden v urbáři, zemřel roku 1692. Jakub měl dceru Kateřinu, provdanou Kalinovou, a syna Samuela Stanislava, který se stal důchodním písařem a zemřel roku 1698. Bartoloměj měl syny Jana a Kryštofa, Matouš měl pouze jednu dceru, Marii. Od bratrů Bartoloměje a Jakuba Rejnartových se tedy celý rod rozrostl.

matrika MB 01 (1616-1645)

rok 1642

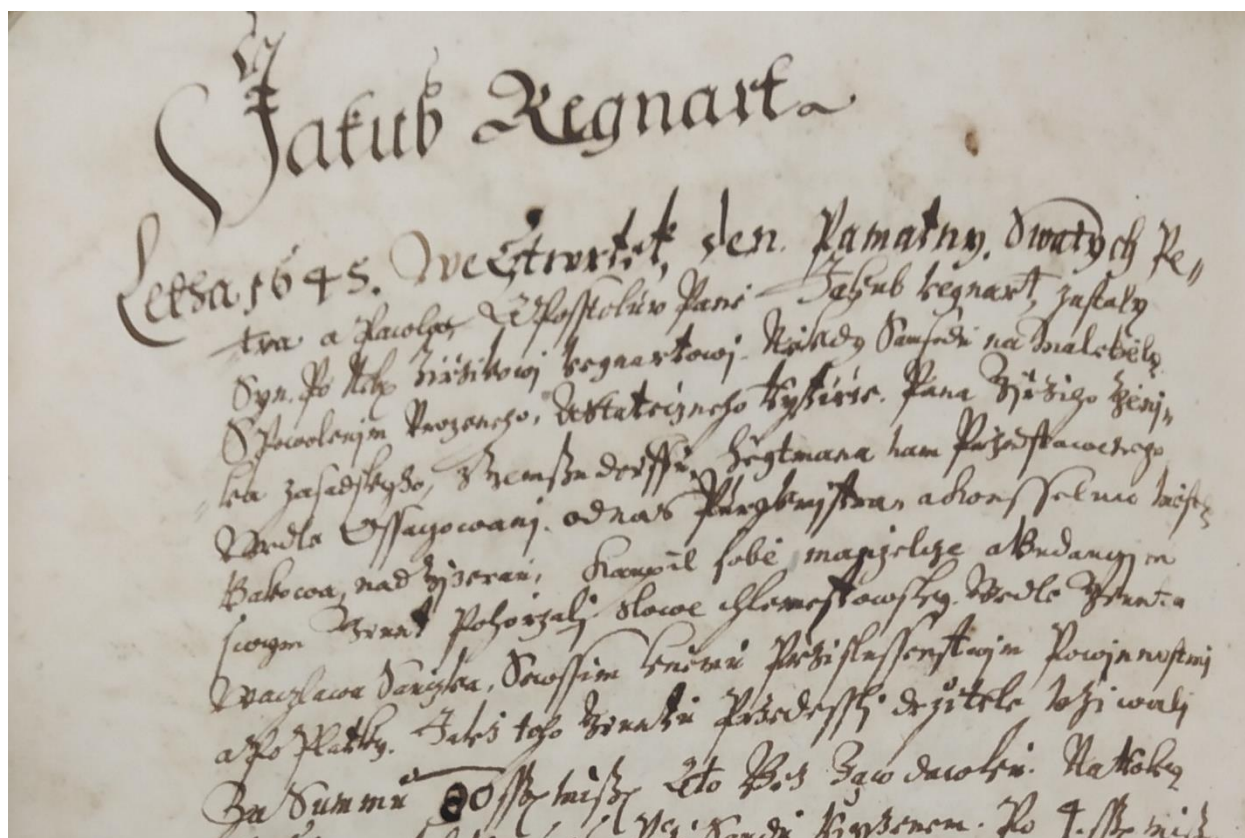

24. dne otec Kryštof Rejnart, matka Kateřina, dítě Mandalena

V průběhu 17. století se příjmení velmi rychle rozšířilo po celém panství, do roku 1700 už se příslušníci rodu vyskytovali celkem v 8 obcích v regionu Mnichovo Hradiště, nejčastěji však v Bakově nad Jizerou.

Z hlediska povolání byl od počátku 18. století u velmi vysokého počtu příslušníků rodu fenomén práce ve službách Valdštejnů, konkrétně se jednalo o správcovství celých poplužních dvorů či ovčínů v poplužních dvorech. Vysoké množství členů rodu, napříč 17. až 19. stoletím, se živilo jako ovčáci. Z dostupných informací vyplývá, že Rejnartovi, napříč časem i rodovými liniemi, museli mít vysokou úroveň organizačních schopností, protože ty jsou pro vykonávání povolání členů rodu stěžejní. Kromě již zmíněných to byla ještě například tato povolání: šafář, důchodní písař, dohlázeč v cukrovaru, poklasný, poslanec.

Zejména v 18. a 19. století byla u členů rodu běžná abnormální míra stěhování v rámci panství. V dané době bylo nejběžnější, že lidé žili celý život ve stejné vesnici, popřípadě dokonce ve stejném domě, u rodu Rejnartů však docházelo běžně ke stěhování i sedmkrát za život, zejména se jednalo o stěhování po poplužních dvorech na mnichovohradištském panství za účelem pracovních povinností. V průběhu druhé poloviny 19. století se již příslušníci rodu začali více usazovat.

Záznam v pozemkové knize Bakova nad Jizerou z roku 1645 o koupi domu Jakubem Rejnartem

Výjimkou jsou příslušníci rodu, kteří žili v Bakově nad Jizerou v období 17. až 20. století. Ti žili měšťanský život, obvykle vlastnili dům a vykonávali řemeslo (řezníci, hostinští, tesaři, hospodští aj.), tudíž neměli potřebu stěhování. Příkladem příslušníka rodu z řad bakovských měšťanů může být například Václav Rejnart z Bakova nad Jizerou, který ve svém domě hostil známého hudebního skladatele Jiřího Ignáce Linka, a při požáru jeho domu došlo ke zničení Linkových notových záznamů.

Za účelem komplexního zpracování historie rodu vznikl seznam všech narozených, oddaných a zemřelých osob s příjmením Rejnart v časovém období dostupnosti matričních knih (1616 až počátek 20. století). Vzhledem k vysokému opakování stejných jmen, vysoké míře stěhování a nedostatečnému množství archivních zdrojů není možné, zejména v časovém období 18. století, všechny příslušníky rodu relevantně zasadit do kontextu jednotlivých větví.

Dle soupisu obyvatel panství Mnichovo Hradiště z roku 1806 žilo na panství toho času celkem 51 osob s příjmením Rejnart, nejčastěji v Bakově nad Jizerou, celkem v 10 domech. Dále v Klášteři Hradišti nad Jizerou, v Jivině, v Malobratřicích a na Nové Vsi.

Z území Čech odešli příslušníci rodu koncem 18. století například i do ruského záboru Polska, konkrétně do obce Wizajny, která se nachází v dnešním Polsku na hranici s Ruskem a Litvou. Příslušníci rodu později odešli do Vilniusu. V roce 1866 byl jeden z příslušníků rodu předním iniciátorem bajkalského povstání polských vysídlenců, a tak byl 15. listopadu 1866 v Irkutsku u Bajkalu, v rámci procesu, kde bylo souzeno 683 osob, popraven.

V dnešní době žijí potomci rodu v Polsku, Litvě a sibiřské části ruské federace.

Irkutsk, město, kde byl spoluiniciátor protiruského povstání Rejnart popraven

Rozšíření rodu v dnešní době

Díky tomu, že na našem území platilo až do roku 1781 nevolnictví, se lidé směli stěhovat pouze v rámci daného panství (až na výjimky, jako bylo například výhostní právo). Rejnartovi byli rozšířeni takřka po celém panství, rodových větví bylo opravdu mnoho. Největší rozšíření příjmení bylo asi po polovině 18. století až do první poloviny 19. století. Po zrušení nevolnictví se příjmení začalo zřídka vyskytovat v sousedních panstvích a regionech.

Na mnichovohradištském panství se v průběhu 18. století narodilo bezmála 150 osob s příjmením Rejnart (přesný počet nelze zjistit, protože některé matriční knihy se nezachovaly).

Nejvíce rozšířený byl rod ale až v 19. století, kdy se na hradištském panství narodilo okolo 190 osob s příjmením Rejnart.

Rozšíření rodu do počátku 20. století (v závorce je uvedena první zmínka o příjmení v dané obci):

Arnoštice (1883), Bakov nad Jizerou (1629), Boseň (1870), Bradlec (1610), Dlouhá Lhota (1891), Doksy (1753), Dolánky (1798), Drhleny (1833), Habr (1784), Hněvousice (1750), Horní Bukovina (1702), Hořice (1890), Jivina (1806), Katusice (1820), Klášter (1694), Kněžmost (1822), Kosmonosy (1862), Lhotice (1719), Malá Bělá (1606), Maníkovice (1780), Mladá Boleslav (1852), Mnichovo Hradiště (1694), Mohelnice (1745), Násedlnice (1738), Neveklovice (1779), Nová ves u Branžeže (1752), Nová Ves u Bakova (1763), Pachouň (1690), Pannin dvůr u Bělé (okolo 1850), Podolí u Bělé (1797), Podolí u Mnichova Hradiště (1837), Rožátov (1909), Solec (1751), Soleček (1778), Sovenice (1845), Studénka (1721), Sudoměř (1812), Sukorady (1883), Sychrov u MH (1791), Valečov (1746), Valovice (1818), Veselá (1803), Trenčín (1894), Zájezdy (1778), Zásadka u Sychrova (1696), Zvířetice (1723).

Fotografie několika poplužních dvorů, které vedli a na kterých pracovali příslušníci rodu Rejnart již v první polovině 18. století. Nahoře zleva: Lhotice, Pachouň, dole zleva: Studénka, Zvířetice

Rozšíření dnes

V průběhu 20. století proběhla velká expanze příslušníků rodu do ostatních regionů, zejména na Českolipsko, Liberecko a Českobudějovicko. Na Mnichovohradištsku, odkud původně pocházejí, jsou dnes zastoupeni jen minimálně. Obecně lze konstatovat, že výskyt příjmení má spíše klesavou tendenci a lze hovořit pouze o jednotkách rodin. Z autorovy strany došlo ke zkontaktování příslušníků mnoha rodových linií. Informace o současných nositelích jsou však z důvodu ochrany osobních údajů nepublikovatelné. Jediné, prostřednictvím čehož lze alespoň částečně ozřejmit dnešní rozšířenost příjmení, jsou data Ministerstva vnitra, zpracovaná na webech jako například kdejsme.cz.

Četnost příjmení Rejnart v ČR (údaje z roku 2016)

- Rejnart: 77 (nejvíce v ORP Liberec a Mladá Boleslav)
- Rejnartová: 86 (nejvíce v ORP Liberec a Česká Lípa)
- Reinart: 4 (nejvíce v ORP Mladá Boleslav)
- Reinartová: 5 (nejvíce v ORP Mladá Boleslav)

Významní nositelé příjmení

Stanislav Rejnart (* okolo 1670)

Důchodní (panský úředník, který vybíral daně), s ohledem na jeho dobu se jednalo o velmi známou osobu. Je zmiňován v Mnichově Hradišti a na Zásadce u Sychrova.

Pplk. Václav Rejnart (1915–1988)

Politik, narozen v Sukoradech. V letech 1958–1964 předseda ONV Mladá Boleslav, 1964–1976 předseda MěNV Mladá Boleslav, 1964–1971 poslanec Národního shromáždění. Zasloužil se o rozvoj výstavby v Mladé Boleslavi.

Jindřich Rejnart (* 1939)

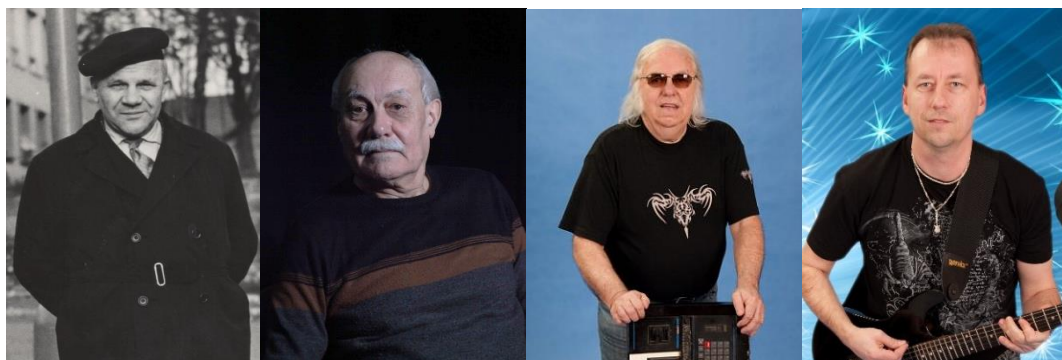
Sklářský výtvarník a akademický malíř, narozen ve Svobodných Dvorech.

Vladimír Rejnart (1944–2022)

Hudebník, frontman mladoboleslavské kapely GENERACE, která byla založena roku 1965 (klávesy, zpěv).

Pavel Rejnart (* 1968)

Hudebník, člen mladoboleslavské kapely GENERACE (sólová kytara, klávesy, zpěv).

Václav Rejnart, Jindřich Rejnart, Vladimír Rejnart, Pavel Rejnart

Použitá literatura a prameny

Prameny:

- Archiv autora.
- Informace od dalších členů Mnichovohradištského spolku genealogů.
- Rozhovory s pamětníky.
- Výzkum francouzského genealoga Françoise Comese.
- Státní oblastní archiv v Praze.

Literatura:

- Dobrava MOLDANOVÁ, *Naše příjmení*, Praha 2019. ISBN 978-80-86781-40-2.

Internet:

- <https://cs.wikipedia.org>
- <https://www.kdejsme.cz>
- <https://boleslavsky.denik.cz>
- <https://www.pametnaroda.cz>